

Fra fengsel i Valdres til borg i Oslo

Artikkel hentet fra Valdresen, publisert 19.oktober 2017, skrevet av Julie Messel

Foto: Julie Messel

Ingvar Røang (35) fra Aurdal, foran historiske Sjømannskolen i Oslo, som murermesteren fra Valdres har rehabilitert, sammen med et kobbel med andre murere. Denne jobben er jeg stolt av, sier Røang om den organiske fasaden, som har satt bygget tilbake til sin opprinnelige prakt. Mens folk flest prøver å skjule at de er opptatt av fasade, er Ingvar Røang fra Aurdal motsatt. – Fasade betyr alt for meg, smiler småbarnsfaren.

Dét er en sannhet med modifikasjoner, for Røang har fått barn, ei lita jente som nå er halvannet år, og da endrer jo perspektivene seg noe. Men at 35-åringen, som har trådd sine ungdomssko på Fengselet i Valdres – som foreldra hans kjøpte da han var 16 år, er hekta på murpuss, kalk, mørtel og sement, dét er ingen underdriving.

Rehabilitererte signalsbygg

Avisa Valdres møter Røang på en av Oslos kanskje fineste og mest markante skoler – i alle fall når det kommer til arkitektur.

I sommer var selskapet Thorendahl, der Røang er daglig leder, ferdig med fasaderehabiliteringen av hverdige Sjømannskolen, i sin tid bygget av Oslos rederadel. Bygget minner om en klisjéaktig borg, og troner på en høyde syd for Oslo, et stenkast fra den sagnsomsuste Ekebergrestauranten. Utsikten fra Sjømannskolen er overveldende. Utsynet fra den gamle "borgen", bygget mellom 1913 og 1917, er massiv, med fjorden, Oslo, Nesodd-landet og Bunnefjorden fritt i sikte.

Men Røang står stort sett med ryggen mot utsikten, og nyter synet av det store bygget der gutta hans i Thorendal har brukt et halvår på å finne tilbake til byggets opprinnelse. Sjømannskolen leies i dag av Utdanningsetaten i Oslo kommune, og huser 500 tenåringer å vei mot voksenlivet på Kongshavn videregående skole. Et slikt verdifullt innhold, krever en solid og forseggjort rammeverk! – Dette er helt klart et av våre beste arbeider, sier Røang, foran bygget.

Foto: Julie Messel

Det enkle er ofte det beste. Bygården på Grønland i Oslo var grønn og rosa, og ble tilbakelest til fordums prakt i ensfarget lys beige med svarte vinduer.

Lokalbefolkningen på denne siden av Oslo har nok fått med seg den store endringen i Sjømannskolen karakter. Bygget er gått fra være mørkt brunt, til å bli lyst og lett - dersom man kan si at en så brutalistisk arkitektur kan bli lett.

– Det man ikke ser er, eller man ser det dersom man kikker nøye etter, er at dette er håndverk. Murpussen er kastet på med murerkje. Bare slik kunne vi få frem den organiske og levende overflaten, sier Røang.

Det er all grunn til å tro at det var slik bygget så ut da det ble reist, for omlag 100 år siden.

– Det ligger mitt hjertet nær. At vi forsøker å sette bygget tilbake til sin opprinnelige stand, forteller Røang.

Tilbake til opprinnelsen

Han er ingen tilhenger av forskjønning for forskjønningens skyld.

– Nei. Vi er opptatt av å bevare verdier. Kvalitet og skikkelighet gjør at rehabilitering skal være bestandig, og ikke noe du skal måtte gjøre på ny om åtte år, sier han.

Han viser rundt i Oslo. Vi kjører fra ærverdige Sjømannskolen til offentlige bygg i Gamlebyen, til hva som ved første øyekast kan se ut som enklere, men som ikke er desto mindre krevende rehabiliteringsprosjekter på Grønland.

Før fasaderehabilitering i Røangs regi er detektivarbeid.

– Mange er redd for antikvariske myndigheter. Det er ikke jeg. Jeg liker kunnskapen om fasadens opprinnelse, og er opptatt av å sette bygg istand slik de var tenkt. Noen ganger er det ikke mulig, men etter dypdykk i gamle tegninger og bilder finner vi ofte tilbake til byggets opprinnelse. Det er tilfredsstillende sier han.

Han viser frem fargerike bygårder i Oslo, i oransje, lilla, gult.

– Men noen ganger skal det være enkelt, sier han og kjører til Grønland og viser en ensfarget lys beige fasade, med svarte vinduer.

– Her er alt stilt tilbake til slik det en gang så ut, i alle fall så lang det lar seg gjøre. Det liker jeg, sier han. Så er det kanskje det som gir størst tilfredsstillelse også.

Foto: Julie Messel

Sjømannskolen ble bygget i årene mellom 1913-1917, og ble i sin tid oppført av Oslos rederadel.

– Vi har rehabilitert Universitetet i Oslo også, som var en stor, kostbar og omfattende jobb, som involverte mange ansatte. Men det er jo også slike fasaderehabiliteringer som bygårder i Oslo, som er vårt daglige brød. Dessuten er jeg glad i å treffe på styre i borettslag og sameier som lytter til fagfolk, og som er mottakelige for anbefalinger. Dette er jo et fag.

Fasade under press

Mureryrket er på mange måter et fag under press. I oslopressen leses stadig om behovet for flere murere, men der det finnes lærlingelasser, der finnes det ikke lærlinger.

Selv måtte Røang gå ferdig gymnaset før han fikk begynne å jobbe som murer, til tross for at han har murt hele livet.

– Min far som også er murer var bestemt på dette: Ikke noe mureryrke før skolen var unnagjort.

Han trodde vel Røang junior kom til å dette av murerdrømmen underveis. Men det gjorde han ikke

– Jeg har jo murt hele livet. Og gjør det ennå. Og kommer til å fortsette å gjøre det i all min tid. Jeg drømmer jo om fasader.